

A jövő kántorai

► Székelyhídi Hajnalkával, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Liturgiai Tan-
székének megbízott vezetőjével készült interjúnk a 4. oldalon olvasható: „2020. szept-
emberében lett volna a 10. éves jubileumi koncertünk, amely a pandémia miatt 2021-
re halasztódott. A koncert egyik legfőbb üzenete, hogy kinevelődött egy fiatal kántor-
generáció az OR-ZSE hallgatóiból...”

Ajvé, hétfőnként

Hétfőnként 18 órától összegyűlünk a világhálón, hogy megvitassuk ügyes-bajos dol-
gainkat, tanuljunk közösen egy kicsit. Az elmúlt hetekben foglalkoztunk a zsidó
weboldalakkal, a hagyományok és a tudományok kapcsolatával, Izraellel.

Csatlakozni az alábbi linken lehet online klubunkhoz:

<https://zoom.us/join/join?j=00f-usrzMrGt25h7GdqINFcmIXMgPdPKIP>

Minden érdeklődőt szeretettel várunk! ◀

Vasadi Péter, dr. Wágner Jánosné és Silvia Halušicová szavait Vadász Magda
tolmácsolta szlovák, illetve magyar nyelvre – cikkünk a 3. oldalon.

Purim ünnepe

Purim ünnepe az idén február 25-én, csütörtökön kezdődik. A vírushelyzettől füg-
gően előreláthatólag virtuális programmal készülünk. A lehetőségekhez képest
mindenkinek vidám ünnepet kívánunk. ◀

Szerkesztői gondolatok

A 2021-es esz-
tendő szomorú
hírekkel indult
régióinkban. Az egész
szlovákiai zsidóságot
megrázta a nyitrai
Schwarcz házaspár
egy napon belül be-

PASZTERNÁK
ANDRÁS

következett halála, a koronavírus
könyörtelen ereje, mely ezúttal na-
gyon közel csapott le. A járvány ál-
dozata lett a hitközség megbecsült
tagja, Engel Tibor is. A családok, a
nyitrai közösség gyászában oszto-
zunk. Komáromban is fokozódik a
járványhelyzet: „Megyek még hoz-
zátok koncertre...” – mondta Ica né-
ni pár napja a telefonban. Mély
megrendüléssel búcsúzunk rendez-
vényeink rendszeres látogatójától.
2016-ban adtuk át neki a Kehila Ha-
ver-díjat, a méltatásban a követke-
zőket írtuk: „Oláh Imréné Domon-
kos Ilona – nyugalmazott gimnáziumi
tanár, a Komáromi Református
Gyülekezet presbitere. Tevékenység-
ével sokat tesz a vallások közötti
párbeszéd megvalósulásáért. Mély
hitével, átfogó bibliai ismereteivel
harcol az antiszemitizmus ellen, kör-
nyezetét, volt tanítványait toleranci-
ára ösztönzi.” A család, közössége
gyászában osztozunk, emlékét, me-
solyát megőrizzük! Ica néni, hiá-
nyozni fog mindannyiunknak! Mind-
azoknak, akik a vírussal küzdenek kí-
vánunk mielőbbi felépülést és teljes
gyógyulást! ◀

Forrás: KVT

OLÁH IMRÉNÉ ILONA
NYUGALMAZOTT TANÁR, KEHILA HAVER-DÍJAS

Közösségi mozaik – kép(ek) a hitközség múltjából –

► Egy tálca hámántáska, purimi rendezvényeink állandó „kelléke”. Vajon mikor tarthatunk újra olyan Shalom klubot, ahol mindenki annyi édességet vesz magának a svédasztalról, amennyit csak szeretne? Mikor telhet meg a Wallenstein Zoltán terem álarcba öltözött, nevető, tombolázó emberekkel? Meddig kell várnunk a következő vidám koncertre? Melyik zsinagógai esztendőben hangzik fel a Menház ódon falai között újra Eszterkönyve, a Megila? Tavaly órákkal a purimi program előtt hoztuk meg a fájó döntést, a rendezvény lemondásáról, a helyzet azóta sem javul. Jó, egészséges készülődést az ünnepre! Jöjjön el az idő mihamarabb, amikor ismét minden félelem nélkül nyúlhatunk egy hámántáskáért!

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy

10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

Cím: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK060900000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatinova 33, 94501 Komárno

vagy

IBAN: SK525200000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Hitközségi Híradó – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja, alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő:** Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak:** Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő:** Saláth Richárd, **olvasószerkesztő:** Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomatás:** Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe:** Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel.: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO:** 34073400. Alapítva 5756-ban. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Faliújság rövid hírek

A HH-t, a Shalom klubot és a KZSH-t Földes Ondrej (Pozsony), Marta Rubovičová (Kassa), Tamara Zuzková (Děčín), Sajmovičová Zuzana (Pöstyén) és anonimitásukat kérő adományozók támogatták. Köszönjük.

A vírushelyzet miatt a KZSH továbbra is zárva tart. Reméljük, hogy minél hamarabb lehetőségünk nyílik visszatérni a megszo-kott közösségi tereinkbe. Addig virtuális programjainkat ajánljuk figyelmükbe.

Folyamatosan nyújtjuk be 2020. évi pályázataink elszámolásait és új kérelmeinket az idei évre.

Ezúton gratulálunk Zev Stiefel pös-tyéni rabbinak és családjának 8. gyer-mekük születése alkalmából.

Dr. Marta Győriovának (Kassa) Prá-gában unokája született. Mazl Tov!

Hihetetlenül hangzik, de májusban je-lentős mérföldkőhöz, a 300. lapszámhoz érkezik a Hitközségi Híradó. Ebből az al-kalomból szívesen megjelentetnénk olva-sóink írásait, a lappal kapcsolatos vissza-emlékezéseit. Folyamatosan várjuk cik-keiket a kile@menhaz.sk címre.

Az utóbbi hetekben rendszeresen el-jut hozzánk a debreceni közösség Sab-baton című elektronikus lapja Kreisler Gábornak köszönhetően.

Támogatóink / naši sponzori:

„Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín“

Komáromiak a nagyvilágban Weisz Hecht Mirjam (Pozsony)

Komárom, az nekem egy csodálatos kis városkát jelent. Emlékeztet a drága szüleimre, a velük töltött gyerekkoromra, a fiatalságomra, a kollégáimra és barátaimra.

Van olyan a Menházzal kapcsolatos emléked, melyet szívesen megosztanál a Hitközségi Híradó olvasóival?

Emlékszem még arra az időre, amikor Krakauerék az udvar hátsó részén laktak, ahova jártunk sajtolni (jiddis kifejezés, jelentése vágatni – szerk.) a baromfit, ahol mi gyerekek nagyünnepek (Fleischmann, Scheiner, Glatz, Raabék..., sokan voltunk) játszottunk, míg szüleink a zsinagógában imádkoztak. Emlékszem a purimra, amelyet Glatz Zsuzsa néni szervezett. Szép idők voltak, sajnos elmúltak. Közben felnőttem, gyermekeim születtek.

Gyermekeid, Zsuzsi és Gábor, Budapesten jártak zsidó középiskolába, mára mindketten hagyománykövető családot alapítottak. Utólag miként értékeled a döntést, hogy tanulmányaikat Pesten folytatták?

Nekem ez a lépés fontos volt, mivel azt szerettem volna, hogy a zsidó hagyományokat folytassák, tudják hová tartoznak. Mindkét gyerekem Budapesten lakik a

családjával. A négy unokám jelenleg a Lauder iskolát látogatja.

Nagyobb unokáid szüleikkel nyáron felkeresték a Menházat, a város zsidó emlékeit, fontosak számukra a komáromi gyökerek?

Zsuzsa lányom gyermekeit érdekelte, hogy a déd- és nagyszülők hová jártak imádkozni. El voltak ragadtatva, fontos lépés volt számukra, hogy megmutatták nekik a gyökereket.

Budapesten vagy Pozsonyban élve gyakran résztvevője vagy a hitközség rendezvényeinek, miért érzitek fontosnak a férjeddal, hogy eljőjete Komáromba?

A férjemmel szívesen járunk Komáromba, a Shalom klubba, mert igaz kevesen vagyunk, de jó érzés az emlékeket felidézni. Férjem apukája is Komáromban született, ott nőtt fel. Szülei a háborúig itt vállalkoztak, majd a háború után még két évig a hitközség házában laktak. 1948-ban alijáztak Izraelbe.

Mit jelent számodra Izrael?

Unokatestvéreim élnek az országban. Húsz évesen jártam ott először, férjemmel évente többször elutazunk Izraelbe, odamegyünk feltöltődni. Többen feltették a kérdést, miért jöttem vissza fiatalon? A válaszom egyértelmű volt, idős szüleim miatt, ma is így tennék. ◀

PA-PT

Fotópályázat

Zsblog.hu, a Yentl the matchmakers és a Komáromi Zsidó Hitközség hanukai fotópályázatot hirdetett 2020 (5781) chanukájára a következő kategóriákban: hanuka, a fény ünnepe; hanukai ételkülönlegességek és hanuka a családban.

A pályázat felhívásában szerepelt, hogy kategóriánként egy versenyzőtől egy képet tudunk fogadni, így aki többet küldött, azok közül kiválasztottuk a jobbnak tűnőt. A fényképeket háromtagú zsűri pontozta: Bíró Nóra, kommunikációs szakember, Dénes Tamás, rádiós műsorvezető és Csi-Komor K., képzőművész.

A pályázatra összesen 55 fotó érkezett, a legtöbb kép Magyarországról jött, de kaptunk pályaművet Szlovákiából, Csehországból, Kanadából, az Egyesült Államokból és Izraelből is. A legtöbb az első kategóriában pályáztak, ide 35 fotót küldtek a pályázók.

Minden beküldött képet köszönünk! A nyerteseknek gratulálunk, e-mailben értesítjük őket! A díjazott pályaművek itt tekinthetők meg: <https://zsblog.hu/chanukai-fotopalyazat-eredmenyhirdetes/>. ◀

A pályázat szervezői

Ajvé, hétfő! – vendégekkel

Online sorozatunk hetedik alkalmán a Komáromi Zsidó Hitközség alapításának 230. évfordulójához kapcsolódó kvízzel vártuk a résztvevőket. A világ számos pontjáról csatlakozók körében nagy sikert aratott Paszternák-Szendy Barbara zenei vetélkedője is.

Egy héttel később Vasadi Péter tanár úr, széder estéink korábbi állandó közreműködője, volt a vendégünk Düsseldorfból. A németországi mindennapokról, a helyi zsidó közösségről és iskoláról, a beilleszkedés kihívásairól beszélgettünk

vele. A rendezvény során Silvia Halušicová, a nemrégiben indult Tachles TV szerkesztője a hitközségünkkel kezdődött együttműködésről szolt. Dr. Wágner Jánosné, Erzsike közösségünk egykori vállalási vezetőjének, Krausz Mórának az életéről és munkásságáról osztotta meg kutatási eredményeit.

Mindkét alkalommal elbeszélgettünk a vendégekkel is, meghatóak voltak a Jeruzsálemből bejelentkező Vajnorsky Teri néni gondolatai. Minden hétfőn várjuk a klubéletre vágyókat! ◀

A jövő kántorai

Interjú Székelyhidi Hajnalkával

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Akadémián operaénekes és művésztanár szakon 1991-ben végeztem, majd 1991 decemberében debütáltam a Magyar Állami Operaházban Mozart Varázsfuvolájának az Éj királynője szerepével. 1992-ben a Pavarotti verseny döntőse voltam (USA Philadelphia).

Főbb szerepeim: Mozart Varázsfuvola (Éj királynője), Verdi Rigoletto (Gilda), Donizetti Don Pasquale (Norina), Schubert-Berté Három a kislány (Médi), rendszeres külföldi (USA, Románia, Németország, Ausztria, Hollandia, Luxemburg, Horvátország) és hazai fellépések. 1999-2002-ig a Shakespeare Színművészeti Akadémia művésztanára voltam. 2002-től az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem művésztanára, 2019-től az OR-ZSE Liturgia Tanszékének mb. tanszékvezetője vagyok.

Operaénekesként, művésztanárként, mit jelent az Ön számára az Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetemen oktatni?

Aldott emlékü tanszékvezetőm Kármán György hívott meg 2002-ben az OR-ZSE-ra, ezekkel a gondolatokkal: „Hajnikám, a huszonegyedik óra utáni percekben vagyunk, a Soá miatt elpusztult két generáció, akik imádkozni tudtak!!! Őrizzük meg a magyarországi neológia dallamait! Nem az az elsődleges, hogy operaénekeseket képezzünk, hanem imádkozni tudó férfiakat”. Megtisztelő volt számomra a felkérés és

egyben kihívás is. A klasszikus énektanítás mellett a zsidó imák énektechnikai kidolgozásában is részt kellett vállalnom. Magam is rengeteget tanultam a tizenkilenc év alatt kollégáimtól és a növendékeimtől!

A Liturgia Tanszék megbízott vezetője, oktatási egységük az egyetem mely képzéseiben vállal szerepet?

Tanszékünk jelen van a liturgiai képzéssel, a Judaisztika (BA), az Egyházi/felekezeti közösség-szervező (BA), Rabbihelyettes (BA), Rabbi (osztatlan MA) és természetesen a Zsidó Kántor szakirányú továbbképzésen. Elindítottuk a 2018-2019-

es tanévben a „Héber dalok” néven szabadon választható tárgyat, amelyre hatalmas volt az érdeklődés. Bármely szakról lehetett jelentkezni, először az izraeli himnusz, utána az aktuális ünnepek héber dalait tanulták a hallgatók. Év végére az egyetem hallgatóiból harminchat tagú kórus állt össze, akik az évzárón és a gólyabálon nagy sikerrel szerepeltek.

Miként látja a magyarországi kántor-

képzés helyzetét, akadnak olyan fiatalok, akik a nagy elődök, előadók nyomába léphetnek?

A magyarországi kántorképzés 2002 óta igen hosszú utat tett meg. A növendékek közül végzett olyan kántor, aki operaénekesi adottságokkal bír, és olyan is, aki előimádkozói hanggal. Úgy gondolom széles a skála és mindenkire szükségük van a közösségeknek. Még mindig nagyon nagy a hiány vidéken. Tavaly pontosan ezért indítottuk el az előimádkozói tanfolyamunkat, hogy így segítsük a vidéki körzeteket. Jelenleg tizenegy előimádkozó hallgatónk van. Hogy ki lép a nagy elődök, előadók nyomába? A kérdés, vajon szükség van-e nagy előadókra? Az élet felgyorsult, a klasszikus zenei élet is átalakulóban. Úgy gondolom, hogy ezt az idő fogja eldönteni. Az egyetem kántor szakirányú képzése mindenesetre mindent megtesz az utánpótlásért és ha kitekintünk az online kántorkoncertek világába, van mire büszkének lennünk!

Ha egy középiskolás megkérdezné, miért érdemes 2021-ben az OR-ZSE-t választania, mit felelné neki?

Ha egy középiskolás belép az egyetemünkre, először is családias légkört tapasztal, mivel kevesebb hallgatói létszámmal rendelkezünk, mint más egyetemek, ezért sokkal személyesebb a kötődésünk a hallgatókhoz. Az egyetem oktatóinak jelentős része fiatal, ami egy sokkal kreatívabb, lendületesebb, a világra nyitott, gyorsabban reflektáló oktatást képvisel. Ha valaki elköteleződést érez a zsidó vallás iránt, a zsidó tudományokban szeretne jobban elmélyülni, vagy csak egyszerűen érdeklődik irántuk, akkor sok szeretettel várjuk egyetemünkön! ◀

PA-PT

A komáromi zsidó közösség történelmének nyomában

Bajcsi Ildikóval beszélgettünk

Bajcsi Ildikónak hívnak, Révkomáromban születtem és jelenleg is ebben a városban élek. Miután 2012-ben a Selye János Egyetem történelem-magyar szakán sikeresen befejeztem tanulmányaimat, 2019-ben az egri Eszterházy Károly Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájában szereztem PhD fokozatot. Jelenleg a budapesti Clio Intézetben dolgozom történészként. Emellett a felvidéki civil szférán belül tudományos szervezéssel foglalkozom, amelyet ugyancsak fontosnak ítélek kisebbségi helyzetünkben.

A napokban jelent meg a budapesti Clio Intézet munkatársaként készített Nemzetűség és őrségváltás – A komáromi zsidóság diszkriminációja (1938–1941) című hiánypótló tanulmánya. Mit kell tudnunk magáról az Intézetéről, miként kezdett el foglalkozni a témával?

A budapesti Clio Intézet fő célja a 20. századi magyar történelem eseményeinek szakszerű feldolgozása. Ez természetesen a határon túli régiók – Erdély, Felvidék, vagy Kárpátalja – történeti eseményeinek feltárását is jelenti, így az intézet kezdetől fogva hangsúlyt fektet a külhoni magyarság sorsfordító történelmi eseményeinek a feltárására. Személy szerint a visszacsatolt Felvidék 1938 és 1945 között kialakult társadalmi konfliktusaival foglalkozom, mégpedig Komárom városának, valamint a Komáromi járásnak a példáján. Bár doktori disszertációmban a két világháború közötti csehszlovákiai magyarság értelmiségi útkereséseit tanulmányoztam, kutatásaim során szembesültem azokkal, hogy az 1938-at követő „visszatérés” örömteli eseményei mögött meghúzódó társadalmi konfliktushelyzetekről és a Magyarországra való visszailleszkedés kérdéseiről nagyon keveset tudunk, főképp regionális szinten. Ezért döntöttem az 1938–1945 közötti időszak kutatása mellett. Ennek a rövid, bár annál jelentősebb hat-hat és fél éves időszaknak meghatározó részét képezte a zsidókérdés, hiszen Magyarországon az 1938. novemberi első bécsi döntés idejében a politika szintjére emelt antiszemitizmus jegyében megszületett első zsidótörvény által az izraeliták komoly gazdasági és társadalmi korlátozásoknak voltak alávetve. Így a visszacsatolás után a felvidéki zsidóságot a magyarországi izraelitákhoz hasonló diszkriminációs intézkedések érintették, amelynek feltételeit az egységesítés jegyében Magyarország igyekezett minél

előbb végrehajtani Komáromban és a járásban is. Ez pedig egyre több tragikus kiemenetelű konfliktushelyzetet jelentett a demokratikus Csehszlovákiában szocializálódott, kulturálisan jórészt magyar identitású komáromi zsidóság számára. A forrásokból az is jól látszik, hogy a központi antiszemita intézkedésekre szinte azonnal – már a katonai közigazgatás időszakában – sor került, a közhangulatot pedig 1938 végétől ugyancsak a zsidóság ellen hangolták a helyi sajtóban megjelent cikkek által.

A kutatás során mennyire volt nehéz korabeli forrásokat találni, most, hogy azok, akik személyesen átéltek a diszkriminációkat, már alig vannak közöttünk?

Ahogy azt tanulmányomban is jeleztem, a történészek egy része 2014-től professzionális szinten is elkezdte feltárni a város zsidóságának eseményeit, a mélyelemzések viszont elmaradtak. A Komáromi Fióklevektár járási főszolgabírói hivatalának, illetve Komárom törvényhatósági jogú városi anyagából dolgoztam, emellett a Nyitraivánkán elérhető vármegyei anyagokat vizsgáltam meg. A levéltári dokumentumok, valamint a gazdag sajtóanyag tehát lehetőséget biztosított a mélyelemzésre, ezekből például a nemzethüsséggel összefüggő igazolási ügyeket, vagy az iparendélyek kapcsán bevezetett diszkriminációs intézkedések részleteit is fel tudtam tárnai. A problémát legtöbb esetben a levéltári anyagok rendezetlensége jelentette, amelynek következtében nekem is jóval több időre volt szükségem a dokumentumok feldolgozásához. A történésznek mindig van egy ideális képe arról, hogy mit szeretne megvizsgálni egy adott téma kapcsán, ezt viszont később jórészt az elérhető forrásanyagok határolják be. Ez esetben sem kaptam választ minden

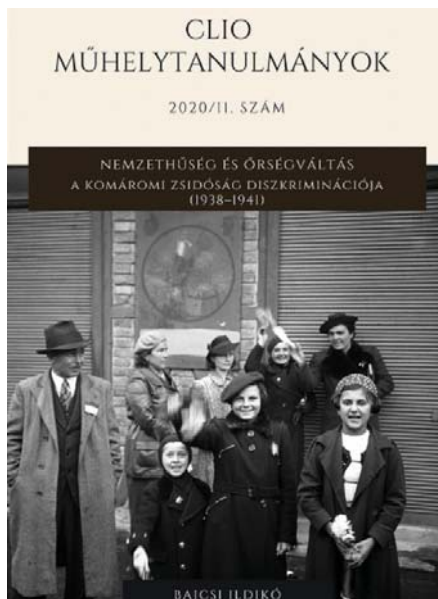

konkrét kérdésemre, viszont sok olyan egyéni ügy került felszínre, amelyek feltárása mindenképp kárpótolt. A legfontosabb, hogy kirajzolódjanak a korabeli események – ez esetben a felvidéki zsidóság diszkriminációjának – helyi folyamatai és összefüggései, valamint azok a motívumok, amelyek által jobban megérthetjük a történéseket. Ehhez pedig minden esetben szükség van az átfogó és adatgazdag mélyelemzésekre.

Olvasva a világhálón elérhető munkát, számos olyan információval találkozhatunk, mely még a Komáromi Zsidó Hitközség tagjainak is újdonságot jelent. Történelmi szemmel, melyek a legfontosabb, most nyilvánosságra kerülő, tények, következtetések?

Ahogy jeleztem, általános értelemben sincsenek feltárva az 1938 és 1945 közötti visszailleszkedés folyamatai egy régióban. Ezen belül a zsidóság diszkriminációjának folyamatai – azok eltérései és azonosságai a magyarországi antiszemitizmussal összehasonlítva – az egyik legizgalmasabb kérdést jelentik ebben az időszakban. Azt gondolom, hogy az ezzel kapcsolatban született megállapítások jelentik az egyik legfőbb hozadékát a dolgozatnak.

Folytatás a következő oldalon.

Folytatás az előző oldalról.

A visszacsatolást követően ugyanis ebben az időszakban Magyarországon elsősorban gazdasági alapon diszkriminálták a zsidókat. Felvidéken viszont a „visszatérés” után, legalábbis a második zsidótörvényig mindenképp a nemzethűség elvét használták ki a zsidóság ellenében. Általános nézet volt ugyanis, hogy a zsidóság nagyban hozzájárult a magyarság asszimilációjához az első Csehszlovák Köztársaságban. Tudjuk, hogy mindennek háttérét a csehszlovákiai népszámlálás eltérő módszertana adta, a magyarság számának csökkentése érdekében a „multietnikus nemzetállam” ugyanis bevezette a zsidó nemzetiség kategóriáját, így a korábbi gyakorlattól eltérően a Csehszlovákiába került izraeliták nagyrésze az 1921-es népszámláláskor már ezt a kategóriát jelölte meg. Ez viszont természetesen nem jelentett kulturális identitásváltást, főképp nem az olyan kisebb – magyar többségű – városokban, mint Komárom. A korabeli források ugyanis rámutattak, hogy a helyi zsidóság nagyrésze kitartott magyarsága mellett és a 2253 izraelita közül mindössze 128-an vallották magukat zsidó nemzetiségűnek 1921-ben. Persze, a magyar kormánynak a „visszatérés” időszakában már az volt a célja, hogy minél kevesebb zsidót soroljanak a nemzetileg megbízható helyi izraeliták körébe. Ebben pedig nagyban közrejátszott Jaross Andor, aki a felvidéki ügyek tárca nélküli minisztereként szinte teljhatalmat kapott a visszacsatolt területeket érintő kérdésekben. Szóval a dolgozat további hozadékának tekintem, hogy az rámutatott a helyi zsidóság magyar identitá-

sának sajátosságaira, valamint arra, hogy a központi hatalom miképp negligálta a komáromi és környékbeli zsidóságnak ezeket a két háború közötti nemzetmegtartó szerepvállalásait a zsidó-ellenségkép megteremtése érdekében.

Mit tanulhat a mai kor embere a kutatási eredményekből, miért fontos 2021-ben, hogy a nyolcvan évvel ezelőtti történésekkel foglalkozunk?

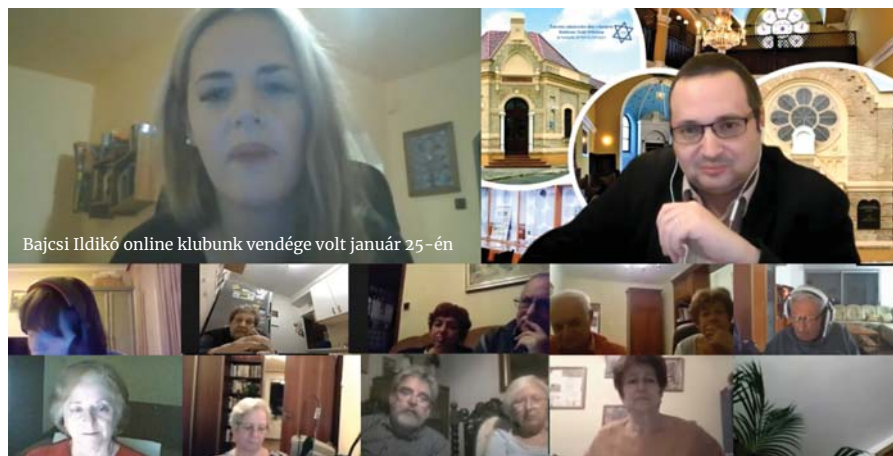
A latin közmondás szerint „a történelem az élet tanítómestere”, a múlt mégis sok esetben mintha újraismételné magát a jelenben. A 20. század történéseiből jól kirajzolódik, hogy a politika céljai eléréséhez gyakran bűnbakokat állít fel, ezen ellenségképek megteremtésével pedig a társadalmat nagymértékben manipulálja. Az is jól látszik az elmúlt évszázadból, hogy a válsághelyzetekben mindig nagyobb a fogékonyság a társadalom részéről ezekre az impulzusokra. Sajnos a politika napjainkban sem válogat az eszköztárban és most is gyakran alkalmaz ellenségképeket céljai eléréséhez. Itt pedig felmerül a kérdés: Vajon tanultunk-e valamit a holokauszt eseményeiből? Hiszen a vizsgált időszakban is mindössze néhány év elegendő volt ahhoz, hogy a társadalomban jelenlévő „látens antiszemizmus” a politikai szintjére kerüljön, majd a zsidók haláltáborba küldéséig fajuljon. Mindenesetre úgy gondolom, hogy a jelen történéseinek nagy felelőssége van a 20. század traumatikus eseményeinek elfogultságoktól mentes, kritikus interpretációjában, hiszen azok az összefüggések mélyebb megértését szolgálják a társadalom számára. Az olyan sorsfordító és érzékeny eseményekkel való szembenézés pedig, mint a zsidóság diszkriminációja és a holokauszt, a szlovákiai magyarság történeti emlékezetének is fontos részét je-

lenti. Nem szabad elfelejtenünk, hogy az emlékezés identitásunk egyik fő alapja, s ahogyan azt Pálinkás József, az MTA egykori elnöke találóan megfogalmazta egy 2014-es holokauszt-émlékkonferencián: „Ahol az emlékezés felelősség, ott a feledés bűn.” Szintén úgy gondolom, hogy a történetírás felelőssége különösen fontos annak kapcsán, hogy a holokauszt eseményei ne ismétlődjenek meg újra.

Vannak-e további tervei a témával kapcsolatban?

Jelen tanulmányomban a 1938 és 1941 közötti időszakban tárgyaltam a komáromi, illetve a környékbeli zsidóság sorsát. A gazdag forrásanyag, illetve az események sok szempontú vizsgálata következtében jelen tanulmány csupán az 1941. évi harmadik zsidótörvényig mutatta be a korabeli eseményeket. Következő írásomon belül egészen 1945-ig szeretném megvizsgálni a helyi zsidóság sorsát. Ez a tanulmány előreláthatólag 2021 tavaszán fog megjelenni. Emellett terveim között szerepel a magyarországi zsidóság deportálásáért is felelős egykori belügyminiszternek, a felvidéki származású Jaross Andor politikai pályájának a részletesebb feldolgozása. Korábbi terveim egyikét pedig remélhetőleg szintén sikerül megvalósítanom a jövőben valamilyen ösztöndíj lehetőség keretében. Egy nagyobb volumenű kutatáson belül ugyanis mindenképp szeretném az Izraelbe alijázott (cseh)szlovákiai magyar zsidóság többgenerációs identitásvizsgálatát elvégezni. Ennek megvalósításában – az izraeli levéltári anyagok feltárásában, valamint a kommunikációban – remélhetőleg segítségemre lesz a modern héber nyelv ismerete, amelynek elsajátítását egy évvel ezelőtt ugyancsak elkezdtem. ◀

PA-PT

PASZTERNÁK
ANDRÁS

Kék-fehér hétköznapok

102. fejezet: Aggodalmak

(2012. november 19. – 17:55)

A legfrissebb hírek szerint két, Izraelre irányított grad-rakétát foglaltak le a libanoni hatóságok az északi határ mentén. Ma, végre eszébe jutott az itteni főnökömnek, hogy megkérdezze, minden rendben van-e, egy európai kutató számára szokatlan helyzetben. Sőt, a budapestitől is kaptam levelet. Szóval köszönet mindazoknak, akik írtak, akár itt a blog kommentjeiben, akár Facebookon, e-mailben, sms-ben, azoknak, akik hívtak telefonon, Skypeon. Külön köszönet a családnak és a barátnőmnek, akik odahaza talán sokkal nehezebben élik meg ezeket a napokat, mint én itt. Szóval, toda! enélkül a háttér nélkül nem menne! Ideje hazaindulni, csendes utat!

(2012. november 19. – 19:50)

Megrázó helyzetjelentés az izraeli hétköznapokról kék-fehér testvérblogunkon a mishpahán: „Az elmúlt napokban megszámlálhatatlanul sokszor hallottunk valamit, amitől egyszerűen megállt a szívverésünk – egy örült motoros, aki kihúzatja 100-ig kettesben, egy mentőautó, a szomszéd visító gyereke, egy hülye zeneszám a rádióban, vagy éppen az egész nap megállás nélkül ismételt végtelenített hírekben bejátszott légvédelmi sziréna felvétele – majd összenéztünk, sóhajtottunk, és folytattuk, mintha mi sem történt volna.”

(2012. november 19. – 23:50)

Zárjuk a hétfői napot egy bejegyzéssel az aktuális helyzetről. 22:40 körül újabb rakétaeső hullott Beer Shevára, folytatva a déli területeket egész nap sújtó támadássorozatot. A tűzszünetről még mindig nem tudni konkrétumokat. Az izraeli tárgyalók a jelentések szerint elhagyták Kairót az esti órákban, s összeült a kilenc miniszterből álló szűkebb kabinet, hogy megvitassa azt. Az egyiptomi fővárosba utazott az ENSZ főtájkára is megoldást keresendő a

kialakult helyzetre. Az internetes források szerint akár 24 órán belül leállhatnak a harci cselekmények mindkét oldalon.

Míndeközben az Iszlám Dzsihád Tel-Avivot fenyegeti, s a Hezbollah is hallatta a hangját. Oroszország és az Egyesült Királyság is a helyzet rendezésére szólított fel. Csendes éjszakát és elkövetkező napokat!

(2012. november 20. – 16:55)

Munkahelyi kötelezettségeim miatt az elmúlt hét órában nem jutottam Internet közelbe. Sajnos, tegnap estéhez képest nagy változásokról nem tudok beszámolni. Két óra környékén két újabb (a hadsereg legfrissebb, 16:35-ös jelentése szerint csak egy) rakétát lőttek ki a Gázai övezetből az ország fővárosára, a három világvallás szent városára, Jeruzsálemre. Történt mindez percekkel az ENSZ-főtájkár érkezése előtt. A rakéták a várostól délre csapódtak be. Az izraeli légierő válaszcsoportát mért a támadókra. 16 óra magasságában az izraeli haderő felszólította az övezet északi részének lakóit, hogy hagyják el otthonaikat. Egyes portálok szerint ez akár a szárazföldi hadművelet megindítását is jelentheti. Az egyiptomi elnök szerint, még ma véget érhet az „izraeli agresszió” az övezetben, más források egyelőre nem szólnak egy esti tűzszünetről.

A viszonylag csendes éjszaka és hajnal után Beer Shevai, Ashdodi, Eshkoli, Ashkeloni légiriadók képére ébredt Izrael, s a reggeli tv-műsorok nézői. A helyzet egész nap nem változott, csupán az érintett települések listája hosszabbodott folyamatosan. Ugyancsak reggeli hír volt, hogy az USA három hadihajót állomásoztat a Földközi-tengeren, ezek az amerikai állampolgárok evakuálásában segíthetnek majd a helyzet drámaira fordulása esetén. Röviden ennyit, többet, s remélhetőleg békésebbet este otthonról.

(2012. november 20. – 19:10)

Miközben Rishon LeZionban (Közép-Izrael) lakóházba csapódtott egy rakéta, sérüléseket okozva, egyre több hír érkezik a kilenckor, a Hamasz szerint éjjelkor életbelépő tűzszünetről. Az izraeli 10-es csatorna értesülései szerint Binyamin Netanyahu kormányfő hamarosan aláírja a megállapodást, amely a „békéért békét” elven alapul, de nem tartalmazza a Gázai övezet blokádjának feloldását. A tűzszünet első szakasza a nyugalmat hivatott megteremteni a határ mindkét oldalán, s pár hét elteltével újra tárgyalóasztalhoz ülnek majd a felek.

Két vagy öt óra múlva meglátjuk, megáll-e a rakétaeső. Eddig (18:46) a mai napon 147 rakétát lőttek ki Izraelre, ebből 51-et lőtt le a Vaskupola. Friss hírekkel hamarosan jelentkezik a HadiPosztok Napló!

(2012. november 20. – 20:30)

A legfrissebb hírek szerint hivatalos jeruzsálemi források cáfolták a tűzszüneti megállapodást. Elhunyt egy izraeli katona (Joseph Partok 18 éves volt) és egy civil, akiket a délelőtt folyamán ért sérülés egy eshkoli rakétatámadás során. 10 újabb rakétát lőttek ki Beer Shevára, ebből négyet hatástalanított a Vaskupola. ◀

Folytatjuk.

DR. ORNA
MONDSCHHEIN

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből A C-vitamin előnye

Mikor az országba érkeztünk, a városunk inkább egy nagy falu volt. A negyed, ahol más bevándorlókkal együtt laktunk, kis alacsony házakból állt. Mellettünk nagy narancs és citrom ültetvények voltak, melyeket héberül Párdésznak neveztek. Hétvégén sokszor ott játszottunk, főleg bújósoktunk, tavasszal a fák alatti vadvirágokat szedtük. Mi, a jó gyerekek nem is gondoltunk arra, hogy narancsot vagy citromot szakítsunk a fáról. Élveztük a narancsvirág illatát, de a gyümölcs-höz nem nyúltunk hozzá.

Nem mindenki volt jó gyerek. Ketten, egyik este besurrantak a gyümölcsösbe egy zsákkal, narancsot és citromot loptak. Ők nem vették észre, hogy a tulajdonos pont ott volt az öntözőrendszerénél. A gazda nem állította meg őket, hazáig követte a tetteseket. Látni akarta, hogy milyen körülmények között élnek, szükségéből loptak-e gyümölcsöt. Otthon, persze nem fogadták őket örömmel, az apjuk már kezébe vette a nadrágszíjat, mikor a narancsos tulajdonosa belépet és az utol-

só percben megragadta a családfő kezét. Mindenki megdöbbsent, nem tudták, hogy mi lesz ennek a folytatása. A hivatlan vendég bemutatkozott, lassan beszélt, mivel azt gondolta, hogy az új bevándorlók nem nagyon tudnak héberül. Azt mondta: „A gyerekek biztosan érezték, hogy hiányzik nekik a C-vitamin, ezért szedték a citrusokat. Ti európaiak, biztos nem ettetek narancsot, a gyerekek az iskolában tanulták, hogy mennyire fontos a C-vitamin.” A bűnösök bólintottak, a szülők egymásra néztek, nem pontosan értették, hogy mi lesz a folytatás. „Megígérem, hogy minden pénteken hozok nektek gyümölcsöt, ha ti megfogadjátok, hogy többé nem surrantok be, nem loptok se tőlem, se senki mástól.” – mondta a tulajdonos. Mindenki betartotta az ígéretét, ez a család biztosan nem szenvedett C-vitamin hiányban.

Két ok miatt emlékeztem meg erről a gyerekkori történésről. Az egyik az, hogy a régi narancsot sajnos kivágták, egy modern lakónegyedet építenek ott, melynek lakói sosem fogják élvezni a tavaszi narancsvirág bódító illatát. A másik az, hogy a napjainkban sokat beszélnek a vitaminok fontosságáról a Covid-elleni harcban, különösen a C- és a D-vitaminokról. A C-vitamint nem csak a citrus gyümölcsökben találjuk meg, hanem a

piros paprikában, a földi eperben, a brokkoliban és spenótban is. A D-vitamin pótlásához elegendő napi harminc percet a napon töltenünk. A C-vitamint a legjobb a nyers gyümölcsből és zöldségből pótolni, de lehet a vitamint tartalmazó hozzávalókkal sütni-főzni is

A következő receptet Amerikában tanultam az unokatestvéremtől. Emlékezem, hogy egy sárga notesz lapjára írtam fel, korábban sokszor elkészítettem. Egy nap eltűnt a jegyzet, biztos voltam benne, hogy véletlenül kidobtam. Nagyon sajnáltam, de már kívülről tudtam a receptet. Történnék néha csodák, egy régi szakácskönyvet lapozgatva megtaláltam a megsárgult, szakadozott papírt.

Citromos joghurtos sütemény

Hozzávalók: 3 tojás, 1 pohár cukor, 1/2 pohár citromlé, 2 citrom reszelt héja, 1/2 pohár olaj, 1,5 pohár liszt, 1 tasak sütőpor, 1,5 dl joghurt, 1 kávéskanál vaníliaeszenccia, kevés só.

A krém hozzávalói: 5 evőkanál porcukor összekeverve 2 kanál joghurttal és 2 kanál citromlével.

A sütemény készítése: Összekeverjük a tojást, a cukrot és a vaníliát. Hozzáadjuk a nedves, majd a száraz hozzávalókat. Őzgerincformában sütjük 40 percre, kihűlés után a krémmel díszítjük. ◀

Tanulás Háza

„A boldogságtól a boldogtalanságig csak egy kis lépés – a boldogtalanságtól a boldogságig sok napi út.”
(Zsidó közmondás)

Még 2019 decemberében kezdődött el az előadássorozat, melynek a Kőszegi Zsidó Hitközség (Kőszeg, Munkácsy Mihály u. 11.) adott otthont, illetve a szervezése alatt bonyolódott le.

A 11 témakört felölelő bemutatónyitánya a hanuka megünneplésével kezdődött, melyet további követett, nevezetesen a tubisvát, purim, pészach, de más témákból is betekintést nyertek az érdeklődők, pl. a zsidó gasztronómia, a születéstől a te-

MAZSÖK
MAGYARORSZÁGI
ZSIDÓ ÖRÖKSÉG
KÖZALAPÍTVÁNY

metéig. Előadások hangzottak el híres zsidó tudósokról, sportolókról, az egészséges életmódról, az évezredekre visszanyúló zsidóság kialakulásáról, a cionizmus értelmezéséről.

A szervezést magára vállaló helyi közösség örömmel nyugtázta, hogy az előadásain a Bersek, illetve a Béri általános iskola felsőei is megjelentek, Kovácsné Nagy Klára, valamint Vértes Éva pedagógusok vezetésével, továbbá a helyi önkormányzat képviselőiben Báthly Béla polgármester is részt vett a rendezvényen. Az előadásokat dr. Mesterházyiné Jánosa Magdolna iskolaigazgató tartotta. A rendezvény a MAZSÖK támogatásával valósult meg. ◀

Mezei Péter elnök
(Kőszegi Zsidó Hitközség)

Ajvé pondelok! – s kvízom a hosťami

V živote Židovskej náboženskej obce v Komárne, založenej v roku 1791, ktorá s výnimkou obdobia holokaustu pôsobila bez prerušenia aj v období totality, začala v roku 1996 nová kapitola.

Na siedme online stretnutie sme pre účastníkov pripravili kvíz na tému 230. výročia Židovskej náboženskej obce v Komárne. V kruhu tých, ktorí sa k nám pripojili z celého sveta, zožal veľký úspech aj hudobný kvíz Barbary Paszternák-Szendy.

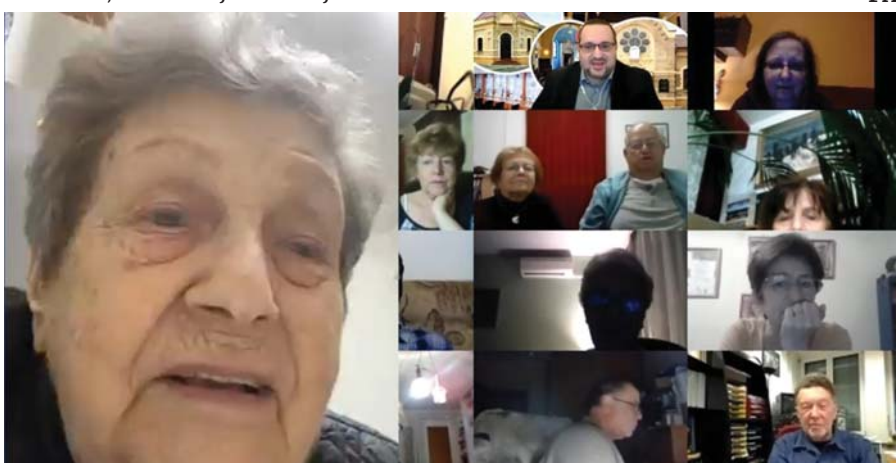
O týždeň neskôr bol naším hosťom stále účastník našich séderových večerov, pán profesor Péter Vasadi z Düsseldorfu. Rozprávali sme sa s ním o bežnom živote v Nemecku, o miestnej židovskej komunite

a škole, ako aj o výzvach spojených so začlenením sa do spoločnosti. V rámci podujatia hovorila redaktorka Tachles TV Silvia Halušicová o nadviazaní spolupráce s našou obcou.

V oboch prípadoch sme sa porozprávali aj s hosťami, dojímavé boli myšlienky tety Terky Vajnorskej z Jeruzalema.

Každý pondelok srdečne očakávame účastníkov klubových večerov! ◀

PA

Zrekonštruovaný cintorín v Štúrove

Po holokauste aj v Štúrove zanikol židovský náboženský život, cintorín zostal bez majiteľa. Jeho rekonštrukcia začala po roku 1989, keď sa štúrovskí gymnazisti, resp. miestne skupiny dobrovoľníkov pustili do odstraňovania rozbužneného porastu a mesto sa v rámci verejných prác postaralo o kosenie. Správu nad cintorínom prevzal Kultúrny spolok Štúrovo a okolie, vďaka čomu vymizli nedôstojné pomery, miesto posledného odpočinku sa počas rokov úplne obnovilo.

Dotácie pozostalých, ako napríklad rodín Frühaufovej a Rennerovej umožnili, aby sa zvalené náhrobné kamene dostali na svoje pôvodné miesta a v novembri 2020 bol konečne zrekonštruovaný aj kamenný múr okolo cintorína. Základy múru boli izolované a na oboch stranách bola obnovená poškodená omietka. Rekonštrukčné práce realizovala firma miestneho stavebného podnikateľa Jozefa Gulyása za výhodnú cenu. Záujemcovia a pozostalí, ktorých počet v posledných rokoch narastá, tu teraz nachádzajú dôstojné miesto odpočinku svojich príbuzných.

Neologický cintorín vznikol v roku 1893 v čase pôsobenia Šalamúna Schranka ako predsedu obce. Nachádza sa v ňom 216

hrobov, v ktorých odpočíva mnoho niekdajších štúrovských osobností, ako napríklad historik a genealóg Mór Wertner, predseda Chevra kadišha Adolf Haar, či predkovia rodín Schrankovej, Schillerovej, Franklovej, Frühaufovej a Rennerovej, ktoré boli významnými predstaviteľmi miestneho priemyslu, obchodu a inteligencie. ◀

-h-

Archívna fotografia (2014)

Chanuka fotosúťaž

Z sblog.hu, Yentl the matchmakers a Židovská náboženská obec v Komárne vyhlásila pri príležitosti chanuky 2020 (5781) fotosúťaž v nasledujúcich kategóriách: Chanuka, sviatok svetiel, Chanukovské gastronómické špeciality a Chanuka v rodine.

Vo výzve súťaže bolo uvedené, že v každej kategórii môžeme od jedného súťažiacieho prijať jednu fotografiu. V prípade tých, ktorí nám zaslali viac snímok, sme vybrali tie, ktoré sme považovali za najlepšie. Fotografie bodovala trojčlená porota: odborníčka na komunikáciu Nóra Bíró, rozhlasový hlásateľ Tamás Dénes a výtvarník Csí-Komor K.

Do súťaže bolo prihlásených spolu 55 fotografií, najviac z Maďarska, ale poslali nám snímky aj zo Slovenska, z Česka, Kanady, Spojených štátov a Izraela. Najviac súťažiacich sa zapojilo do prvej kategórie, v ktorej sme obdržali 35 obrázkov.

Ďakujeme z každú zaslanú fotografiu! Víťazom blahoželáme a výsledky im oznámime e-mailom! ◀

Organizátori súťaže

Rabín Daniel Mayer: Projev při zapalování pátého chanukového světla (Zoom – Komárno)

Vážený přátelé na Slovensku, v Maďarsku a všude, kde sledují naše společné zapalování pátého chanukového světla, Vám všem přeji CHANUKA SAMEACH – hezký a veselý svátek Chanuka – Kellemes Hanukát kívánok!

Vzpomínáme na první velké vítězství Judy Hasmonejského, zvaného též Juda Makabejský – Jehuda Makabi, které znamenalo mezník v boji židovských povstalců proti tyranii krále Antiocha IV. Epifana. V měsíci kislevu roku 164 př.novým letopočtem osvobodilo židovské povstalecké vojsko Jeruzalém a spolu s ním i Chrám, který byl dosud v rukou Řeků a helenizovaných Židů, tzv. „mitjavnim“.

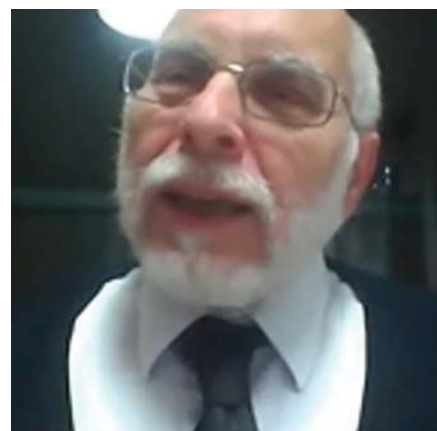
V talmudickém traktátu Šabat 21b se vysvětluje, co je to Chanuka – Znovuzasvěcení Chrámu, které následovalo po jeho vyčištění a rekonstrukci 25. dne měsíce kislevu. Makabejští hledali čistý vytlačenný olivový olej na zapálení světla v chrámovém svícnu – menoře. Všechny zásoby oleje totiž Řekové znesvětili a byly nepoužitelné, až v jedné místnosti našli malý džbánec oleje s pečeti velekněze. Olej rozlili do sedmi kahánků svícnu a zažehli jej. Běžně by takové malé množství oleje vydrželo hořet pouze jeden jediný den, ale Bůh učinil zázrak a olej v menoře hořel plných osm dní. Tento zázrak s olejem je minimálně 17 století ústředním motivem svátku Chanuka, který též nazýváme svátkem světla – chag ha'urim.

Nahlédneme-li do pramenů historicky mnohem bližších době povstání než je výše zmíněný talmudický traktát, například do apokryfních knih Makabejských, tak v nich není upomenut zázrak s olejem, ale je zde popsáno hrdinství židovských povstalců, uvádějí se tu vítězné i prohrané bitvy našich předků proti obrovské přesile seleukovského vojska a samozřejmě se dovídáme mnoho o osobnosti a činech samotného Judy Makabejského. Dokonce je v nich zmíněno Judovo spojení s řeckou Spartou a Římskou republikou, kterým chtěl Juda pro svůj boj získat mezinárodní podporu a uznání. Juda Makabejský však nemohl tušit, že helenismus, proti němuž tak usilovně bojoval, nakonec přijde do Judeje právě z Říma a že potomci Hasmonejců se postup-

ně integrují do kosmopolitní helenistické kultury a stanou se z nich helenističtí vládcí Judeje.

Proč naši učenci, blahé paměti upozdili hrdinství židovských povstalců v čele s Judou Makabejským? Vždyť to byli oni, kteří bojovali proti totální helenizaci, kterou se nám hrubým terorem snažil vnutit král Antiochos. Vysvětlit to lze odporem učenců k pozdějším praktikám Hasmonejských – Makabejských vládců Judeje. Zvláště poté, kdy jeden z nich, velekněz Juda Aristobul I. se roku 103 př.o.l. prohlásil králem. Vyčítali mu svévolné přisvojení titulu "král", na který neměl nárok. Vždyť právo nazývat se králem má pouze potomek Davidovy dynastie a ne dynastie Hasmonejských. Také vzhledem k jeho chování vůči své matce a bratrům, jej považovali za uzurpátora moci. Jaké ponaučení si můžeme vzít z makabejské epochy dnes?

Díky 170 letům emancipace židovského národa, která nám přinesla rovnoprávnost ve všech směrech a zvláště posledních třicet let, kdy se jako židovská komunita můžeme svobodně rozvíjet a též se nemusíme obávat, že nás státní aparát obviní ze sionismu, z nacionalismu či kosmopolitismu, záleží jen na nás, zda naše židovská komunita bude v dalších desetiletích vzkvétat nebo se změnit v něco, co sice vnějškem připomíná židovskou komunitu, ale uvnitř to bude jen hra na židovský folklór, ale i ani ten nebude opravdový. Podobně, jako za dob Makabejského povstání, kdy našemu národu hrozila úplná helenizace, dnes nás ohrožuje asimilace. Nejde o její vnější projevy, jako oděv, jazyk, zařazení do většinové společnosti, politická či společenská angažovanost. Ty nás jako komunitu neohrožují, ale jedná se o duchovní a do určité míry kulturní asimilaci s většinovým okolím a mnohdy také o asimilaci rodinnou. V mnoha velkých městech máme dnes ne jednu, ale několik židovských obcí. Moh-

li bychom být šťastni. Avšak, když je nutnost pronesení modlitby Kadiš v minjanu nebo pohřeb s minjanem, tu nám vyvstane problém. Ne v počtu přítomných, ale v počtu těch, kteří podle halachy mohou tvořit minjan. Bezesporu se do našich komunit tragicky zapsaly holokaust, poté čtyřicet let vlády komunistické strany. Bůh chraň, nikdo tragický vliv, které toto období měla na židovské obyvatelstvo nepochybně, ale přece máme za sebou tři desetiletí demokratického vývoje. Tři desetiletí jsme si my Židé, bez vnějších rušivých zásahů, svobodně budovali naše židovské obce. Proto se můžeme či spíše musíme zeptat sami sebe: „Vykonali jsme maximum pro židovskou pospolitost, hlavně pro výchovu dětí a mládeže v duchu naší víry a tradic?“ Ne nadarmo se dnes říká, že Židem není ten, kdo má židovské děti, ale kdo má židovské vnuky. Podobně, jako téměř před dvěma tisíci dvěma sty lety, tak i dnes jsou aktuální slova kněze Matatjáše Hasmonejského (1. Makabejská 2,27): „Každý, kdo horlí pro Zákon a zachovává smlouvu, ať jde za mnou! – Akiben még van buzgalom a Törvény iránt, és húségesen kitart a szövetség mellet, az kövessen!“

Vážený přátelé, nechtě tato naše chanuková oslava, která se koná v ne zrovna lehké době, vnese do srdcí našich nemocných souvěrců světlo naděje a optimismu na brzké a úplné uzdravení a současně nám všem nechtě tato chanuková světla osvětlují cestu, po níž jdeme, abychom plnili přikázání Tóry, milovali Hospodina a své bližní. ◀

Komunitná mozaika – fotografie z minulosti našej obce –

► Rekonštrukcia domu smútku pokračuje (APRÍL 2017 – Spravodajca, 251. číslo) Strecha nad rituálnou miestnosťou pre umývanie zosnulých v dome smútku bola v dezolátnom stave. Odborníci začali na odstránení závad pracovať pred sviatkom Pesach. Podobne, ako v ďalších častiach budovy, aj tu strechu pozdvihnú, a tým zabezpečia odtekanie dažďovej vody. Žiaľ, na cintoríne sa na jar zvalilo viac náhrobných kameňov, ich oprava sa uskutoční ku Dňu martýrov. (AUGUST 2015 – Spravodajca, 231. číslo) Údržba cintorína bola po celé leto vykonávaná nepretržite, cintorín je teda v dobrom stave, všetky hroby sú prístupné. Odborníci preskúmali sklá okien a dverí domu smútku, rozbité tabule budú nahradené v priebehu jesene.

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia! Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa v agy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia
IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno
alebo
IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Nástenka krátke správy

Vydávanie Spravodajcu, Klub šalom a ŽNO v Komárne podporili: Ondrej Földes (Bratislava), Marta Rubovičová (Košice), Tamara Zuzková (Děčín), Zuzana Sajmovičová (Piešťany) a anonymní darcovia. Ďakujeme!

V dôsledku pandémie je kancelária ŽNO v Komárne naďalej zatvorená. Veríme, že sa čoskoro budeme môcť vrátiť do našich obvyklých komunitných priestorov. Dovtedy odporúčame do vašej pozornosti naše virtuálne podujatia.

Postupne odovzdávame vyúčtovania dotácií za rok 2020 a podávame nové žiadosti na tento rok.

Touto cestou blahoželáme piešťanskému rabínovi Zevovi Stiefelovi a jeho rodine k narodeniu ôsmeho dieťaťa.

Dr. Marte Győriovej (Košice) sa v Prahe narodilo vnúča. Mazl Tov!

Znie to neuveriteľne, ale v máji nastáva v živote Spravodajcu významný mílnik, vyjde už jeho trojsté číslo. Pri tejto príležitosti by sme radi uverejnili príspevky našich čitateľov, ich spomienky súvisiace s novinami. Vaše články očakávame na adrese kile@menhaz.sk.

Touto cestou žiadame členov našej obce, aby členský príspevok na rok 2021 uhradili bankovým prevodom, poštovou poukážkou, alebo osobne na sekretariáte. Výška členského sa nemení. Radi prívítame aj vaše dary na podporu obce!

Žiadame príbuzných tých, ktorí sú pochovaní na komárňanskom židovskom cintoríne, aby tohtoročný príspevok na starostlivosť o cintorín zaplatili podľa možností ešte pred začatím jarných prác. Výška príspevku sa nemení: 10 EUR/hrob, v prípade dvojítych hrobov: 17 EUR/hrob.

Spravodaj – mesačník ŽNO v Komárne, **založený** v roku 5756. (1996), **šéfredaktor**: Tamás Paszternák (tamas.paszternak@menhaz.sk), András Paszternák (andras.paszternak@menhaz.sk), **spolupracovníci**: Judit Haas, Mgr. Ferenc Piczek, **grafická úprava**: Richard Saláth, **jazyková korektúra**: Zsuzsanna Paszternákné Kertész (Komárno), Katarína Potoková (Nitra), tlač: Nec-arte Kft., Komárno, **adresa ŽNO**: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel.:fax: 00421/35/7725-355. **Regisračné číslo**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Periodikum je nepredajné.

SPRAVODAJCA

FEBRUÁR 2021 – TEVET-ŠVAT 5781.

MESAČNÍK ŽNO V KOMÁRNE

XIX. REG. ROČNÍK 2. ČÍSLO, 297. ČÍSLO

Stretnime sa na internete!

► V dôsledku zhoršujúcej sa pandemickej situácie sa naše tradičné programy naďalej nemôžu konať, preto organizujeme online podujatia. O týchto programoch sa môžete informovať na našej facebookovej (www.facebook.com/menhaz.sk) a webovej stránke (www.menhaz.sk).

Ajvé, každý pondelok

Aj v decembri pokračoval náš nový program, ktorý sme odštartovali v novembri. Každý pondelok sa o 18. hodine stretávame na webe, aby sme hovorili o našich záležitostiach, spoločne sa aj trochu učili. Počas uplynulých týždňov sme sa venovali židovským webovým stránkam, ako aj vzťahom medzi tradíciami a vedou a hovorili sme aj o Izraeli.

Pridať sa k online klubu môžete na nasledujúcom linku:

<https://zoom.us/join/joinMeeting/register/tJ0of-usrzMrGt25h7GdqINFcmIxmGpDpPKIP>

Každého záujemcu srdečne očakávame! ◀

PA

Sviatok Purim

Purim začína v tomto roku vo štvrtok 25. februára. V dôsledku pandemickej situácie pripravíme pravdepodobne virtuálny program. V rámci súčasných možností želáme každému veselé sviatky. ◀

Myšlienky redaktora

Začiatok roka 2021 priniesol v našom regióne smutné správy. Príslušníkmi židovskej komunity na celom Slovensku otriasla smrť manželov

ANDRÁS PASZTERNÁK

Schwarczovcov z Nitry, ktorí zomreli v ten istý deň a nelútostná sila koronavírusu, ktorý tentoraz udrel veľmi blízko. Jej obeťou sa vo veku nedožitých 85 rokov stal aj ďalší člen nitrianskej obce, Tibor Engel. Vyjadrujeme úprimnú sústrasť rodinám i nitrianskej obci. Pandémia sa stupňuje aj v Komárne. „Ešte k vám zjdem na koncert...“ – povedala pred niekoľkými dňami do telefónu teta Ica. S hlbokým zármutkom sa lúčime so stálou návštevničkou našich podujatí. V roku 2016 sme jej udelili cenu Kehila Haver a v laudácii sme uviedli: „Ilona Domonkos Oláh Imréné, profesorka gymnázia na dôchodku, presbyterka Komárňanskej reformovanej náboženskej obce. Svojou činnosťou významne prispieva k rozvoju dialógu medzi náboženstvami. Svojou hlbokou vierou a vynikajúcou znalosťou Biblie bojuje proti antisemitizmu, svoje okolie i svojich žiakov vedie k tolerancii.“ Rodine i náboženskej obci vyjadrujeme úprimnú sústrasť, jej pamiatku a úsmev si navždy zachováme! Teta Ica, budete nám všetkým chýbať! Každému, kto bojuje s vírusom, želáme skoré a úplné uzdravenie! ◀

